

Velsmakende og deilig

Formål: Å oppdage forskjeller og likheter mellom språk og bidra til å fremme forståelse for språkfamilier gjennom temaet “sjokolade”

Nivå: 1.-5. klasse

Varighet: 3 skoletimer (á 45 min)

Kilde: <http://combat.ecml.at/TrainingKit/DidacticUnits/Addictivelytasty/tabid/2693/language/en-%20GB/Default.aspx>

Forfatter: Sofie Jonckheere. Undervisningsopplegget er tilpasset nordisk/baltisk kontekst med tillatelse fra ECML.

Tverrfaglig relevans: Mat og helse, geografi og historie.

Mål:

- Å lære om likheter og forskjeller mellom språk;
- Å sette pris på språklig mangfold;
- Å benytte ulike strategier for å forstå andre språk;
- Å sammenligne ulike skriftspråk;
- Å respektere og verdsette andre meninger;
- Å lære å forholde seg kritisk og å uttrykke egne meninger.

Anbefalt framgangsmåte: Se under lærerens notater før hver aktivitet.

Ekstra aktiviteter/videre arbeid: Vi anbefaler at det benyttes andre språk som er relevante for konteksten, slik som minoritetsspråk, dialekter og andre språkvarieteter i den aktuelle elevgruppa.

Del 1: EN delikat ingrediens – arbeidsark

Hvilken ingrediens kan du gjenkjenne nedenfor? _____

Hvilke språk kjenner du igjen? Skriv hvilket språk det er ved siden av ordet.

1. čokolada
2. czekolada
3. ciocolată
4. cioccolato
5. sjokolade
6. chocolate
7. schokolade
8. choklad
9. chocolade
10. chocolat

A photograph of a stack of three chocolate bars. The top bar is a standard 3x3 grid of squares. The middle bar is a larger, rectangular piece. The bottom bar is a smaller, irregular piece. The chocolate is a dark brown color.

Hvilke språk likner? _____

Hvorfor ligner de på hverandre, tror du? _____

Bruk skjemaet til å gruppere språk du synes er like

Germanske språk	Romanske språk	Slaviske språk
Chocolade (hollandsk)		
		Čokolada (kroatisk)
	Chocolate (Spansk)	

Del 1: En delikat ingrediens - fasit

Čokolada = kroatisk

Czekolada = polsk

Ciocolată = rumensk

Cioccolato = italiensk

Sjokolade = norsk

Chocolate = engelsk, portugisisk, spansk

Schokolade = tysk

Choklad = svensk

Chocolade = hollandsk, (dansk)

Chocolat = fransk

Ordene i skjemaet likner på hverandre fordi de tilhører samme språkfamilie. Elevene kan også oppdage at disse landene har en geografisk nærhet.

Germanske språk	Romanske språk	Slaviske språk
Chocolade (hollandsk)	Chocolat (fransk)	Czekolada (polsk)
Schokolade (tysk)	Cioccolato (italiensk)	Čokolada (kroatisk)
Chocolate (engelsk)	Chocolate (spansk)	
Chocolade (dansk)	Ciocolată (rumensk)	
Choklad (svensk)	Chocolate (portugisisk)	
Sjokolade (norsk)		

Part 2: Sjokoladens opprinnelse – arbeidsark

The premier contact of the Western world with Kakao took place in 1528 when the Spanish explorador Fernando Cortez returned from Mexico with Kakao. At that temps cacao was used to make une boisson. The cacaobonen were very duur. Only rich insanlar could payer them. Only in 1900 Kakao became a national drink due to a sharp drop in prix of Kakao. The main ingredient of chocolate is

Kakao, made from cacaobonen. They come from the fruta of the Kakaobaum. Kakaobaumen grow in warm and humid tropical ülkeler, surtout in the ülkeler around the équateur. The best-known fournisseurs are Indonesia, Ecuador, Kenia, Ivory Coast... A Kakaobaum has to grow tres tot four jaren and can become quinze metros hoog. Most Kakaobaumen are pruned and become only vier metros hoog. That way it's easier to pick the Früchte. Every arbre gives about dertig to veertig Früchte par an. The tree has bloemen all year

Big, hard Früchte grow out of every bloem. After about cinco maanden the Früchte are ripe. After these vijf aylar they can be picked. The ripe fruits are geel. They are about zwanzig Zentimeter long. Every fruta contains about quarante tohumlar. seeds are the cacaobonen. Kakao is made of these tohumlar. year an arbre delivers bir to twee kilo kakao. They open the

long.

These
Every

Früchte with a couteau. They take out the bonen and put them in bins. The bins are covered with big feuilles. After a semaine the bonen are bruin. The bonen are taken out of the bins and put in the Sonne to dry. The bonen are put in big sacs and transported to Europe by Fahrzeug. De sacs are unloaded in the haven of Amsterdam and they take them to the chocolate fabrics by camions. In the fabrics they are converted into chocolate.

Svar på spørsmålene:

Hvem tok med seg kakaoen til Europa?

Hvilket år kom kakaoen til Europa?

Hvilket land kommer kakaoen fra? _____

Hvor vokser kakaotrærne?

Hvor mye kakao produserer et kakaotre hvert år? _____

Hvor mange frø er der i en kakaofrukt? _____

Vurdering/evaluering

Læreren spør:

- La du merke til noen forskjeller i skriftsystemet? (for eksempel at tyske substantiv starter med stor bokstav)
- Forsto du den flerspråklige teksten?
- Var den flerspråklige teksten vanskelig?
- Hvilke ord forsto du?
- Hvorfor forstod du disse ordene?
- Skjønte du betydningen av ordene ut fra andre språk du kjenner til, eller ut fra sammenhengen?
- Hvilke ord forsto du overhodet ikke?